དེང་བཙན་བྱོལ་ནང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཞན་ཇི་ལྟར་འགྲོ་ཚུལ་དང་། དེར་གདོང་ལེན་བྱ་ཕྱོགས་རགས་ཙམ་བརྗོད་པ།

ཐུབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ།[༡]

༄༅། །ནང་དོན་གནད་བསྡུས། རྩོམ་ཡིག་འདིར་དེང་བཙན་བྱོལ་ནང་གི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཞན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་ཚུལ། སློབ་གྲྭ་དང་། མཐོ་སློབ། དགོན་སྡེ་སོགས་ནས་རྒྱུ་རྐྱེན་ཅི་ཞིག་གི་རྐྱེན་པས་ཡིན་མིན་དང་། དེར་གདོང་ལེན་བྱ་ཕྱོགས་སོགས་ཁག་ཅིག་བསྡུས་ཏེ་བྲིས་ཡོད།

བཛ་ཚད་གཙོ་བོ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག རིག་གནས། བཙན་བྱོལ།

གླེང་སློང་བ།

བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གིས་ན་གཞོན་ཞིབ་འཇུག་པའི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གཉིས་པ་གོ་སྒྲིག་གནང་ཐུབ་པར་འཚམས་འདྲི་དང་སྔགས་འདིར་ཁོ་བོས་གང་གླེང་

[༡] རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་། ✉ thuptennamgyal7@gmail.com

བྱའི་བརྗོད་གཞི་དངོས་མ་སྨྲོས་པའི་གོང་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་ངོ་བོ་དང་། གལ་ཆེའི་རིན་ཐང་སོགས་མདོ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་འདོད་མོད། ཡིག་འབྲུའི་ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་མ་དགོས་པར་ཐད་ཀར་བརྗོད་གཞི་འདི་ཉིད་ཚན་པ་གཉིས་དང་ནང་གསེས་འགར་ཕྱེ་སྟེ་བྲིས་ཁྱུལ་བྱས་ཡོད།

ས་བཅད་དང་པོ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཞན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་ཚུལ་ལ་བལྟ་བ།

༡ སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཞན་དུ་འགྲོ་ཚུལ།

གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་སྤྱི་མོ་ནས་སྤྱིར་ཤེས་ཡོན་ཇི་བཞིན་མི་ཡོང་བའི་ཁར་བོད་ཡིག་ཀྱང་ཁྱུངས་འཕྱོལ་བ་ཞིག་འབྱུང་མི་ཐུབ་པས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གསར་པ་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད། དེ་སྤྱི་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭའི་སློབ་མ་བརྒྱ་ཆ་ ༩༠ བོད་པ་དང་། དེའི་ཁྲོད་ནས་ཕལ་ཆེ་བ་བོད་ནས་འབྱོར་བ་ཡིན་པས། ཕོ་ཚོ་བོད་ནང་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་མྱོང་བ་དང་སྐད་ཀྱི་རྨང་གཞི་ཡང་ཡག་པོ་ཡོད་པས་སློབ་གྲྭའི་ཕོར་ཡུག་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ངེས་ཅན་ཞིག་ཐེབས་ཏེ། བཙན་བྱོལ་ནང་གི་དུས་དེབ་དང་གསར་ཤོག་སོགས་ལ་རྩོམ་ཡིག་ཀྱང་མི་ཞུང་བ་ཞིག་སྤེལ་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ཚད་ལྡོན་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་རྩོམ་དེབ་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་པར་ཡོད།

དེང་སྐབས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་སོགས་གང་ཡིན་མི་ཤེས་མོད། སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་སློབ་མ་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་བོད་ཕྲུག་དང་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྲུ་གུ་ཁོ་ན་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད། ཕོ་ཚོར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་རྩ་བའི་གཞི་རྟེན་མེད་ལ་དོན་གཉེར་ཡང་དེ་ཙམ་མེད། དེ་ཡང་ཧི་མ་ལ་ཡའི་ཕྲུ་གུ་ཚོ་སློབ་གྲྭར་འབྱོར་ཏེ་གཞི་ནས་བོད་སྐད་བསླབ་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཕྲུག

ཚོར་ཆུང་དུས་ནས་ཁྱིམ་ཚང་དང་སློབ་གྲྭའི་སློབ་གསོ་དེ་ཙམ་མ་ཐོབ་པས་འབྲས་བུ་དེ་ལྟར་སྨིན་ཡོད། ཐན་འཛམ་ཤེས་ཀྱིས"ང་ཚོའི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། བཙས་པའི་རྗེས་ཚང་མར་ཐོབ་པའི་ཁྱིམ་ཚང་སློབ་གསོ་ནི། དངུལ་གྱི་རིན་ཐང་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ལུང་པ་སྐྱིད་མ་སྐྱིད་ཀྱི་སྐོར་ཡིན།"[༢] ཞེས་སློབ་གསོའི་ཁ་ཕྱོགས་མ་འཁྲིགས་པས་སོ། དེ་བཞིན་ཐན་བློ་གྲོས་དཔལ་བཟང་གིས"ངས་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ག་རེ་མཐོང་གི་འདུག་ཅེ་ན་སློབ་གྲྭ་ལ་མཐོང་གི་འདུག ངས་སྔོན་ཆད་སློབ་གྲྭར་ཡིད་ཆེས་ཟེར་ན་འདྲ། གང་ལྟར་ཡག་པོ་ཡིན་ཤག་གིས་དོ་སྣང་བྱས་མེད། སྔོན་མ་ང་ལ་ཕྲུ་གུ་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་ལྟ་ང་ལ་ཕྲུ་གུ་བུ་མོ་གཅིག་ཡོད་སྟབས་ང་ལ་འབྲེལ་བ་འདུག ངེད་གཉིས་སྐད་ཆ་བཤད་དུས་མོའི་ཐ་སྙད་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠༠ ཡི་ནང་གི་ཐ་སྙད་ ༩༧ ཙམ་དབྱིན་ཇི་རེད། དཔེར་ན། ངའི་བུ་མོས་ནྒ་སེ(Bus)ཟེར་དུས་ངས་སྤྱི་སྤྱོད་རླངས་འཁོར་ལབ་ན། ག་རེ་གོ་མ་སོང་ཟེར་གྱི་འདུག གནས་ཚུལ་དེས་ང་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཆགས་བཅུག་སོང་།

ང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་ནང་གི་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཆག་ཏུ་གཏོང་མཁན་གཙོ་བོ་གཅིག་སློབ་གྲྭ་ཁག་མཐོང་གི་འདུག དང་པོ་ཕྲུ་གུ་ཡིན་དུས་ནས་ཉམས་རྒྱུད་ཕྱིན་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟངས་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག མི་ཆེན་པོ་ཆགས་དུས་གོམས་གཤིས་ཆགས་ཟིན་སྟབས་བསྒྱུར་བཅོས་གཏོང་རྒྱུ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རེད།"[༣] ཅེས་ཁོང་གཉིས་གསུང་སྐད་ཤོར་བ་དེ་ཡང་མིག་གིས་རིག་པ་དང་རྣ་བས་ཐོས་པ་ཙམ་མིན་པར་མྱོང་བའི་ཐོག་ནས་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན། གནས་སྟངས་དེ་ཚོས་ཕྲུ་གུ་ནང་ཁུལ་དང་ཕ་མར་ཁ་བརྡ་བྱེད་སྐབས་སྦྲགས་སྐད་དང་སྐད་ཡིག་གི་རིན་ཐང་ཡང་མི་མངོན། དེ་ཡང་མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ཀྱང"ཕ་སྐད་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱི་སྐད་ཀྱི་མིང་ཚིག་ཤིན་ཏུ

[༢] མཁས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཆེད་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། ས་ར་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གིས་པར་སྐྲུན་ཞུས། ༢༠༡༠ ཤོག་གྲངས། ༤༤ ནང་གསལ།
[༣] ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ སྐད་ཡིག་ཉིན་མོ་སྲུང་བརྩིའི་སྐབས།

མང་པོ་འདྲེས། ཕྱི་སྐད་སྦྱ་མ་ཤེས་ན་རིག་གནས་མེད་པ་དང་མཐོང་རྒྱ་མེད་པའི་གྲལ་དུ་འཛོག དེས་ན་ཕ་སྐད་སྦྱ་ན་ངོ་ཚ་དགོས་པ་དང་རང་ཉིད་མི་གཞན་རྣམས་ལས་རིག་གནས་ཀྱི་རིམ་པ་གཅིག་གི་དམའ་བའི་སྣང་བ་འགོག་མེད་དུ་འཆར། དེའི་དབང་གིས་ན་གཞོན་རྣམས་འདུ་འཛོམས་བྱ་སའི་གནས་ཕལ་མོ་ཆེ་ཞིག་ཏུ་ཕྱི་སྐད་ཁོ་ན་བཤད། དེར་མ་ཟད་ཐ་ན་ཁྱིམ་ཚང་གི་ནང་དུའང་ཕ་སྐད་བཤད་པ་ཉུང་དུ་འགྲོའོ།”[९] ཞེས་དེ་དག་གིས་སློབ་གྲྭའི་ཁོར་ཡུག་དང་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་གོམས་ངན་ཞིག་ཐེབས་ཏེ་ཉེན་ཁར་འགྱུར་བཞིན་ཡོད།

༡ བོད་པའི་མཐོ་སློབ་ཁག་ནས་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཞན་དུ་འགྲོ་རྩལ།

བཙན་བྱོལ་ནང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཆེད་སྦྱོང་བྱེད་ཡུལ་ས་ནི་མཐོ་སློབ་དང་ཕ་ཊ་མཐོ་སློབ་སོགས་ཁག་གཅིག་ཡོད། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་གཞུང་དང་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་སྒྲི་ཞུ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ན་མཐོ་སློབ་དེ་དག་མ་བརྒྱུད་ཐབས་མེད་ལྟ་བུ་ཡིན། དེང་སྐབས་མཐོ་སློབ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཞན་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐོར་ལ་མཐོ་སློབ་དེ་ཚོའི་སློབ་མའི་ཡོང་ཁུངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བོད་ནང་ནས་སློབ་གྲྭ་ཐོན་ཏེ་བཙན་བྱོལ་ལ་འབྱོར་བའི་རིགས་གཅིག་དང་། དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་ཡོང་བ་ཁག་གཅིག དེ་བཞིན་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་ཐད་ཀར་སླེབས་པའི་རིགས་གཅིག་བཅས་སྡེ་ཚན་གསུམ་ལས་འདུས་ཡོད། སྔ་མོ་ཡིན་ན་སློབ་མའི་བརྒྱ་ཆ་གསུམ་གཉིས་ལྷག་བོད་ནས་ཡིན་པ་དང་། བར་སྐབས་ཤིག་ནས་བོད་ནས་འབྱོར་བ་དང་གཞི་རིམ་སློབ་མ་གྲངས་ཆ་མཉམ་པ་ལྟ་བུ། དེང་སྐབས་གཞི་རིམ་ནས་ཐད་ཀར་སླེབས་པ་གསུམ་

[९] འཛམ་གླིང་སྐད་ཡིག་གི་སྐྱེ་འཆིའི་ལོ་རྒྱུས་བསྡུས་པ་ལུག་ཇི་ཏན་པོའི་ཀི་སྦྲ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས། བོད་སྐད་ཡིག་གཅེས་སྐྱོང་མཐུན་ཚོགས། ཤོག་གྲངས། ९७ ནང་གསལ།

ཆ་གཉིས་དང་བོད་དང་དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་ཡོང་བ་གསུམ་ཆ་གཅིག་ཙམ་ལས་མེད། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དེ་སྔའི་སློབ་མ་དག་གི་སྐད་ཡིག་གི་གནས་ཚད་དང་དོན་གཉེར་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནུས་པ་ཇི་ཙམ་ཐོན་མིན་དེང་གི་སྐྱི་ཚོགས་སྟེང་དང་སྔ་མོའི་རྩོམ་ཡིག་ཁག་ལས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ།

ད་སྐབས་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་གཞི་རིམ་ནས་ཐོན་པའི་སློབ་མ་ཚོ་སྤྱིར་བཏང་ཤེས་བྱ་གང་འཚམས་ཤིག་མཆིས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ལ་མཐོ་སློབ་གཅིག་གི་སློབ་མའི་ཤེས་ཚད་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་ཐྲད་བཞིན་ཡོད། དེའི་སྐོར་ལ་༧ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་བོད་དགེ་ཞིག་ལ་དུས་བབ་གསར་ཁང་གིས་དེ་གའི་སློབ་མ་ཚོར་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་གང་འདྲ་ཞིག་མཐོང་མིན་དྲིས་པར། “འཛིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་ཐོན་པའི་སློབ་མ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ན། སློབ་མ་ཚོའི་བོད་ཡིག་གི་གནས་ཚད་སྐྱོ་པོ་རེད། འདི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་ཁྲབ་ཁོངས་སྤྱིའི་གནད་དོན་ཞིག་རེད། ཁོང་ཚག་གི་ཞན་ཆ་དེ་དག་སློབ་གྲྭ་འདི་བརྒྱུད་དེ་ཁ་སྐོང་དང་ཇི་ལེགས་སུ་གཏོང་མ་ཐུབ་ན། རྗེས་མ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་འགྲོ་སྐབས། ༧ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་མིང་རྩ་ལ་མི་སྐྱུར་བའི་ངེས་པ་མི་འདུག”[༥] ཅེས་གནས་སྟངས་དེས་མཐོ་སློབ་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སྤྱི་ལའང་ཤུགས་རྐྱེན་ངེས་ཅན་ཞིག་སྦྲོད་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་སློབ་མའི་ཡོང་ཁུངས་མི་འདྲ་བས་གནས་ཚད་དོ་མི་སྙོམས་སྟབས་སློབ་ཁྲིད་སོགས་ལའང་གདོང་ལེན་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ཡང་ཏན་ལྷག་པ་ཚེ་རིང་གིས། “མཐོ་སློབ་སློབ་མའི་སྐད་ཡིག་གི་ཤེས་ཚད་ཆེས་ཞན་པ་དང་། སྐབས་རེར་ཆེས་མི་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཡོང་བཞིན་ཡོད་པས་ན། དཀའ་ཚེགས་དེ་དག་སེལ་ཆེད་འབྲེལ་ཡོད་འཛིན་སྐྱོང་དང་དགེ་རྒན་

---

[༥] བོད་ཀྱི་དུས་བབ་དྲ་ཚིགས་ལས་དྲངས། དེང་སྐབས་ས་ར་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་དཔོན།

གྱི་ཕྱོགས་ནས་དམིགས་བསལ་གྱི་གོ་སྐབས་དང་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱོར་རྒྱུ་གལ་ཆེ་བ་ལས། དྲག་ཞན་གང་རུང་གཅིག་གི་བློ་ངོ་བསྟུན་རང་བསྡད་ན་སྤྱི་སྒེར་གཉིས་ཀར་འཕྲལ་ཕུགས་ཀྱི་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོང་ངེས་སོ།”[༦] ཞེས་ཉམས་ཞན་དུ་འགྲོ་བའི་རྐྱེན་གཅིག་གནས་སྟངས་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཡིན། གཉིས་ཏེ་མཐོ་སློབ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་དགེ་རྒན་ནི་སོ་སོའི་ཁྲིད་གཞིའི་སློབ་གཞི་དེའི་ཐོག་ལ་ཆེད་ལས་རང་བཞིན་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ཡང་། དེའི་ཐོག་ལ་དགའ་མོས་ཡོད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་མོད། དགེ་རྒན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཆེད་སྦྱོང་མེད་པར་གཞི་རིམ་ནང་བཞིན་སློབ་ཚན་གང་ཞིག་ཁྲིད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་ཡིན་ཤག་ཤག་གིས་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་པ་དེས་ཤེས་ཚད་མི་འདང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དགེ་རྒན་ཁག་གཅིག་གིས་སློབ་ཚན་ཁྲ་སྒྲིག་མི་བྱེད་པས་དགེ་སློབ་དབར་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་གི་རྐྱེན་པས་ཉམས་ཞན་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དངོས་ཡོད་ཡིན།

༡ དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཞན་དུ་འགྲོ་ཚུལ།

སྤྱིར་དགོན་སྡེའི་གྲྭ་བཙུན་རྣམ་པ་ནི་ནང་བསྟན་གཞུང་ལུགས་ཁག་ལ་འཆད་ཉན་སྤེལ་གསུམ་བྱེད་མཁན་ཤ་སྟག་ཡིན་སྟབས་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཞན་དུ་འགྲོ་བཞིན་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ན་ཡ་མཚན་ལྷ་བུ་ཚོར་སྲིད་མོད། དོན་དུ་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཡོད་རུང་ཡི་གེ་འབྲི་མི་ཤེས་མཁན་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད། དེ་སྔོན་གྲྭ་བཙུན་བརྒྱ་ཆའི་ཕལ་ཆེ་བ་བོད་པ་ཡིན་པས་སྐད་ཀྱི་རྨང་གཞི་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་ཐོག དེང་སྐབས་དང་མི་འདྲ་བར་སྒྲིག་ལམ་བཙན་ལ་དོན་གཉེར་ཆེ་བ། འཕྲུལ་རིགས་དར་ཁྱབ་ཕྱིན་མེད་

[༦] མཁས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཆེད་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། ས་ར་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གིས་པར་སྐྲུན་ཞུས། ༢༠༡༠ ཤོག་གྲངས་ ༡༩༨ ནང་གསལ།

པས་སློབ་གཉེར་སྤྱི་དང་ཡང་སྒོས་སྐད་ཡིག་ཐོག་ལའང་ཉེན་ཁ་གང་ཡང་མི་མངོན།

དེང་སྐབས་གྲྭ་རྒྱུན་བོད་ནས་ཡོང་མི་ཐུབ་པ་དང་། བཙན་བྱོལ་ནང་ནས་ཀྱང་གྲྭ་པ་བྱེད་མཁན་དགོན་པས། དེའི་ཁ་གསབ་ལྷ་བྱུར་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ནས་གྲྭ་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་བསྡུག་དང་འཛུག་བཞིན་པར་བརྟེན་ཁོ་ཚོའི་སྦྱུང་འདུན་བོད་པ་ཚོ་ལས་ཞན་པ་དེ་འདྲ་མེད་ཀྱང་། ཁོ་ཚོས་ཆུང་དུས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་པའི་སྐད་གཙོ་བོ་ཧིན་དིའམ་ཡང་ན་ལ་དྭགས་སྐད་སོགས་ཡིན་པས་དགོན་པར་སླེབས་ཧེ་གཞི་ནས་བོད་སྐད་བསླབ་དགོས་པ་དང་། བོད་སྐད་ལ་བྱང་གོམས་མེད་པས། བོད་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་མིང་ཚིག་སོགས་མི་འདང་བའི་དཀའ་ངལ། གཉིས་ནས་ཁོ་ཚོ་ནང་ཁུལ་ཁ་བརྡ་བྱེད་སྐབས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཧིན་དི་སོགས་སྤྱོད་བཞིན་པས་དགོན་སྡེའི་ནང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཞིག་འཐེབ་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་དགོན་སྡེ་ཁག་གཅིག་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རྐྱང་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་སོགས་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་སྐབས་དེ་དག་ཁོ་ཚོར་འབྲེལ་བ་མེད་ཚུལ་སོགས་བཤད་དེ་ངལ་བ་བརྟེན་དགོས་པ་དེ་འདྲའང་ཡོད་ཚོད་འདུག

༤ སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་མ་འདངས་པས་ཉམས་ཞན་དུ་འགྲོ་ཚུལ།

བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་མ་འདངས་པས་ཇི་ལྟར་ཉམས་ཚུལ་ནི་བོད་མི་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་རང་ཉིད་མི་ཚེ་སྐྱེལ་དགོས་པས། བོད་ཡིག་ཆེད་སྦྱོང་བྱ་སའི་མཐོ་སློབ་ཅིག་ནས་ལོ་རེར་སློབ་མ་སུམ་ཅུ་རེ་འདོན་བཞིན་ཡོད་ནའང་། དེ་དག་ལས་རེ་གཉིས་གཅིག་ལས་ཕལ་ཆེ་བ་སོ་སོའི་ཆེད་སྦྱོང་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལས་ཀ་རྐྱང་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་“བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཁོར་ཡུག་ནི། སློབ་གྲྭ་དང་། དགོན་པ་ཞིག་ཏུ་སོང་། གཞུང་ངོས་ནས་ཀྱང་ལས་བྱེད་ས་མིག་ཐོག་བསྡུ་ལེན་བྱེད་སྐབས་སྐད་

ཡིག་གཉིས་རང་རྒྱ་འཕེར་བ་གཙོ་འདོན་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་དང་།”[༥] ཞེས། ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བའི་འཚོ་བ་ནི་གཞན་དབང་སྐབས་བསྟུན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པས་གཞུང་གི་སྲི་ཞུ་བ་བསྡུ་སྐོང་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་གཏོང་སྐབས་ཀྱང་བོད་དབྱིན་གཉིས་དོ་མཉམ་པའམ་ཡང་ན་དབྱིན་ཡིག་བརྒྱ་ཆ་མཐོ་ན་བོད་ཡིག་བརྒྱ་ཆ་མཐོན་པོ་མེད་ཀྱང་ཡིག་ཚད་ལོན་པ་དང་། བོད་ཡིག་བརྒྱ་ཆ་མཐོ་ཡང་དབྱིན་ཡིག་བརྒྱ་ཆ་དམའ་པོ་ཡིན་ན་མི་ཚུད་པའི་གནས་སྟངས[༦]དེ་འདྲའི་རྐྱེན་པས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཆེ་མཐོང་དང་རིན་ཐང་མེད་པ་མཐོང་བཞིན་ཉམས་ཞན་དུ་འགྲོ་བ་མངོན་ནོ།

ས་བཅད་གཉིས་པ། གནས་སྟངས་དེ་དག་ལ་གདོང་ལེན་བྱ་ཕྱོགས།

༡ སློབ་གྲྭ་དང་མཐོ་སློབ་ཁག་ལ།

༡. སྐད་ཡིག་མི་ཉམས་པ་དང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་ན“བེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་གཏོང་དགོས་པ་ལས། བེད་སྤྱོད་མ་བྱས་པར་ཡར་རྒྱས་ཇི་ལྟར་གཏོང་ཐུབ།”[༧] ཅེས་གསུངས་པ་ལས་ལྷག་པ་མེད། དཔེར་ན། གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭར་མཚོན་ན་ཕྲུ་གུ་ཚོ་སྐྱེས་དུས་ནས་བསྲེས་སྐད་རྒྱག་མཁན་ཞིག་ཡོང་མི་ཤེས་པས། ཕ་མ་སོ་སོས་ཕྲུ་གུ་ཆུང་དུས་ནས་བོད་སྐད་གཙང་མ་བཤད་རྒྱུར་བརྩོན་ན་བོད་སྐད་ཀྱི་རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་དང་མིང་ཚིག་ཕྱུག་པོ་ཆགས་རྒྱུར་ཕན་ངེས། དེ་བཞིན་བོད་མི་རིགས་དང་སྐད་ཡིག་གི་གལ་ཆེའི་རིན་ཐང་ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཏེ་ཕྲུ་གུའི་སེམས་ལ་བག་ཆགས་ཟབ་མོ་རེ་གཞག་ཐུབ་ན་དགེ་

[༥] རོང་པོ་བློ་བཟང་སྙན་གྲགས། མཁས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཆེད་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། ས་ར་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གིས་པར་སྐྲུན་ཞུས། ༢༠༡༠ ཤོག་གྲངས་ ༡༡༩ ནང་གསལ།
[༦] འཇམ་དཔལ་ཤེས་རབ། མཁས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཆེད་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། ས་ར་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གིས་པར་སྐྲུན་ཞུས། ༢༠༡༠ ཤོག་གྲངས་ ༡༡༩ ནང་གསལ།
[༧] ༧རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་པ། བཀའ་སློབ་སྙིང་གི་ནོར་བུ། དེབ་ཕྲེང་གཉིས་པ། ༢༠༡༦ ཤོག་གྲངས་ ༡༣༡ ནང་གསལ།

མཚན་དང་། སློབ་གྲྭར་ཡང་དགེ་རྒན་ཚོས་སློབ་ཁྲིད་སྐབས་ལ“ཁ་སྐད་དེ་ཡིག་སྐད་དང་མཉམ་དུ་ཡར་འཁྲིད་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་ཡིན་ན་གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ཁ་ནས་ལབ་པ་དང་ཡི་གེ་འབྲི་རྒྱུ་གཉིས་གཅིག་པ་ཆགས་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད།”[༡༠] ཅེས་དང་། ཡང་“དགེ་རྒན་ཚོས་སློབ་ཁྲིད་གནང་བའི་སྐབས་དང་། གསུང་བཤད་གནང་བའི་སྐབས་ལ་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་ཡིག་སྐད་དང་མཐུན་པའི་མིང་ཚིག་མང་དུ་བཏང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཡར་འགྲོ་གི་ཡིན་ན། གང་འཚམས་ནས་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོང་གི་རེད།”[༡༡] ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལག་ལེན་འདི་ལྟར་བསྟར་ཐུབ་ན་རིམ་གྱིས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུར་ངལ་མེད་ཆགས་རྒྱུ་ཐེ་ཚོམ་ཅི་ལ་ཡོད།

༢. མཐོ་སློབ་ཅིག་ལ་མཚོན་ན་མཐོ་སློབ་ནི་སྐད་ཡིག་གི་རྨང་གཞི་གཞག་ས་ཙམ་མིན་པར་སྐད་ཡིག་ཆེད་སྦྱོང་བྱེད་ས་ཡིན་པས། རིག་གནས་སྦྱོང་སྐབས་འདེམས་སྦྱོང་གི་ཆེད་ལས་འཛུགས་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་རྗེས་སུ་ཞིབ་འཇུག་ལ་འགྲོ་སྐབས་ཚད་གཞི་ལྟར་འགྲོ་ཐུབ་པའི་ཕན་ཐོགས་དང་། དེ་མིན་ད་ལྟ་བཞིན་བསྡད་ན་ཞིབ་འཇུག་སྐབས་རིག་གནས་སྐབས་ཀྱི་སློབ་ཚན་མང་པོ་ཞིག་ཁ་སྐོང་དགོས་པར་གྱུར་ཏེ། ཞིབ་འཇུག་སློབ་ཚན་ཆ་ཚང་འགྲོ་མི་ཐུབ་པ་དང་ཚད་གཞི་ཇི་བཞིན་མི་ལོན་པས་དགེ་སློབ་གཉིས་ཀར་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་འཕྲད་བཞིན་ཡོད། དེ་སྔའི་ས་རྣ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག་གིས། “ང་ཚོའི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་གཞིའི་འགྲོ་སྟངས་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་དང་རྒྱུན་ནས་མི་མཐུན་ལ། ཚད་གཞི་ཡང་མི་ལོན་པས་ངེས་པར་དུ་ཆེད་སྦྱོང་བཟོ་དགོས་ཞེས་ལན་མང་གསུངས་པ”[༡༢]དེས་འཐུས་སོ། དེ་བཞིན་མཐོ་སློབ་ཞིག་ལ་དགེ་རྒན་ཤེས་ཚད་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ངེས་པར་དུ་དགོས་པས།

---

[༡༠] ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་དང་གསུང་རྩོམ་སོགས་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ༥ བོད་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་དང་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་། ཤོག་གྲངས་ ༣༡༩ ནང་གསལ།

[༡༡] གསུང་བཤད་དང་གསུང་རྩོམ་སོགས་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ༥ བོད་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་དང་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་། ཤོག་གྲངས་ ༣༡༨ ནང་གསལ།

[༡༢] ས་རྣ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་སློབ་དཔོན་ཟུར་པ་དེང་སྐབས་ནོར་གླིང་རྩོམ་དགེ།

གཞུང་དང་མཐོ་སློབ་སོ་སོའི་འཛིན་སྐྱོང་ངོས་ནས་འཚོལ་བསྡུ་བྱེད་དགོས་གལ་དང་། དེ་བཞིན་དགེ་རྒན་ཚོར་དམིགས་བསལ་ཆེ་མཐོང་དང་སློབ་མ་ཚོའི་ངོས་ནས་གུས་བཀུར་ཐོབ་པ་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་ན་འགྱུར་བ་ཞིག་འགྲོ་ངེས་སོ།

༣ དགོན་སྡེ་ཁག་དང་ཁོར་ཡུག་ཐོག་ལ།

༡. སྤྱིར་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་བྱ་བ་ཆེ་ཆུང་ཅི་ཞིག་སྤེལ་ཟུང་སྐད་ཡིག་དང་འབྲེལ་ཞིང་། ལྷག་ཏུ་ཆོས་རའི་དུས་ཡུན་ནི་བོད་སྐད་ཀོ་ནའི་དཔྱད་གླེང་ཞིག་ཡིན་པས་སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུར་དཀའ་ཚེགས་དེ་ཙམ་མེད་མོད། རྗེ་གུང་ཐང་པས། "ཐ་སྙད་རིག་གནས་སོགས་ལ་མགོ་འཁོར་ཏེ། །རྩ་བ་བོར་ནས་ཡལ་ག་མི་འཛིན་ཨང་། །" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱ་མོ་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཐོག་དེ་ཙམ་སློབ་གཉེར་དང་ལྟ་སྟངས་མི་བཟང་བ་དེ་འདྲ་མིན་པར་རིག་གནས་ཐོག་ལ་སྤྱར་ལས་སློབ་འཁྲིད་ཇི་བཟང་དུ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་མིན་གྱི་བོད་རིགས་གྲྭ་གཞོན་རྣམས་ལའང་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་བོད་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་ཆ་ནས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ། ནམ་ཞིག་བོད་པའི་སྐད་ཡིག་ཉམས་རྒུད་དུ་སོང་ན་ང་ཚོ་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གཞུང་ཟབ་པོ་དག་བརླག་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་ངོ་སྤྲོད་སློབ་གསོ་གཏང་རྒྱུ་གལ་ཆེན་དུ་འགྱུར་ཡོད།

༢. སྐད་ཡིག་གི་ཁོར་ཡུག་བསྐྲུན་ཐབས་ལའང་ང་ཚོ་རང་གི་སྐད་ཡིག་ཀྲུང་པའི་ངོས་ནས་མི་ཚེ་བསྐྱལ་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཡིན། དེང་སྐབས་རང་བཙན་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་ནང་ལའང་རང་གི་སྐད་ཡིག་ཐོག་སྐད་ཡིག་གཞན་གཉིས་གསུམ་མཉེས་ན་ལས་ཀ་མི་རག་པ་དང་། ཡིག་རྫོངས་པའི་གྲས་སུ་འཛོག་བཞིན་ཡོད་པས། དེ་བས་ང་ཚོ་བོད་པའི་འཚོ་བ་ནི་གཞན་དབང་སྟབས་བསྟུན་ཡིན་པས་དེ་

ལྷར་ཡོང་ཐབས་མེད། དེ་ནི་རང་གི་སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱས་པ་དེ་འདྲ་མིན་པར་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་འཕོ་འགྱུར་དབང་གིས་ཡིན།[༡༣] དེས་ན་ལས་བྱེད་བསྡུ་ལེན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་བོད་ཡིག་ཀྱུང་པའི་ཐོག་ནས་མ་བྱུང་ཡང་། གཞུང་དང་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་སྡེ་ཆེ་ཁག་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཐོག་ལ་ཆེད་སྒྲོང་གི་སློབ་ཐོན་པ་དེ་ཚོ་དམིགས་སྐོར་བཟུང་སྟེ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྐོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་སའི་སྡིངས་ཆ་དེ་འདྲ་བསྐྲུན་དགོས་པ་དང་། དེ་བས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཚོ་ལྟར་ཕྱིའི་རིག་གཞུང་ནང་འདྲེན་བྱེད་མཁན་གྱི་ཆེད་སྒྲོང་ཚན་ཁག་མགོ་གཙུག་དགོས་...

ཚོར་ཡོད། དཔེར་ན། ལོ་རྒྱུས་ལྷ་བྲུར་མཚོན་ན་ང་ཚོར་ལོ་རྒྱུས་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དེར་བལྟ་བའི་ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་ཐབས། ལོ་རྒྱུས་མཚན་ཉིད་རིག་པ། ཞིབ་འཇུག་ཐབས་ལམ་སོགས་གཅིག་ཀྱང་བོད་ཡིག་ཐོག་མེད། དེ་ཚོར་བལྟ་དགོས་ན་ངེས་པར་དུ་སྐད་ཡིག་གཞན་ཞིག་བརྒྱུད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་སྨན་ངག་དང་བཟོ་སྦྲོད་སོགས་ལ་དེ་བཞིན་ཡིན་པས། དེ་ཚོ་ནང་འདྲེན་བྱ་སའི་ཆེད་སྒྲོང་དེ་འདྲ་ཟུར་འཛུགས་ཐུབ་ན་ད་གཟོད་དེང་བཙན་བྱོལ་ནང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཞན་དུ་འགྲོ་བར་གདོང་ལེན་ཐུབ་པ་མ་ཟད། འབྱུང་འགྱུར་ཡང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་ཕན་ཐོགས་ངེས་ཅན་ཞིག་གཞག་ཐུབ་པས་སོ།། །།

[༡༣] རྒྱན་ཚེ་རིང་ཤྲཱ་ཀྱའི་ཞིབ་འཇུག་འཆད་ཁྲིད་ལས་དྲངས།